

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Projev zásady flexibility v ekologickém zemědělství - výjimky

Ekologické zemědělství je fenoménem dnešní doby, který postupem času nabývá stále více na významu. Nejenže se s ním zájemce může setkat v podobě biobedýnek na farmářských trzích či bioproduktů dostupných v běžných obchodních řetězcích, ale existuje i celá řada akcí financovaných Českou republikou, které jsou zaměřeny na osvětové a propagační aktivity v této oblasti.

Např. měsíc září je od roku 2005 měsícem biopotravín a ekologického zemědělství. Existuje také řada odborných publikací, které vznikají mj. na půdě nevládních organizací věnujících se prosazování, vzdělávání a výzkumu v ekologickém zemědělství, příkladmo se jedná o ČTPEZ, tedy Českou technologickou platformu pro ekologické zemědělství; Bioinstitut, o. p. s.; EPOS – Spolek poradců v ekologickém zemědělství; PRO-BIO Liga; PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců aj.). Neméně důležité je, že je ekologické zemědělství součástí zemědělské politiky ČR a společné zemědělské politiky EU. Z nastíněného významu ekologického zemědělství je zřejmé, že se v současnosti neobejde bez příslušné právní úpravy.

Právní regulace ekologického zemědělství pochází primárně z legislativní dílny Evropské unie, jedná se konkrétně o *Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů* a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (dále jen NR834/07), které je doplněno sérií dvou prováděcích nařízení Komise, a to *Nařízením Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu* (dále jen NK889/08) a *Nařízením Komise (ES) č. 1235/2008 ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí*. Pro české ekozemědělce sehrává významnou roli také zákon č. [242/2000](#) Sb. o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, potažmo jeho prováděcí vyhláška MZe č. [16/2006](#) Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhlášky č. [80/2012](#) Sb. Ve všech těchto předpisech je obsažena regulace jednotlivých oblastí ekologického zemědělství a jsou tak stanovena důležitá pravidla, která musí každá osoba podnikající v ekologickém zemědělství dodržovat.

Přestože se jedná o harmonizovanou regulaci na území celé EU, právě nutnost existence českého zákona je důkazem, že evropská nařízení neobsahují i přes svou rozsáhlou právní úpravu regulaci všech nezbytných aspektů ekologického zemědělství. **Český zákon tak doplňuje a rozvádí články evropských nařízení a je přizpůsobením ekologického zemědělství na české podmínky.** Tato úprava jak na úrovni EU, tak na úrovni národní je projevem *zásady sdílené pravomoci* EU tak, jak ji definuje čl. 4 Smlouvy o fungování EU.

Přizpůsobení právní úpravy na české podmínky, které v sobě reflektuje hygienické a regionální rozdíly z pohledu podnebných a místních faktorů a zároveň stupeň rozvoje, zvláštní chovatelské postupy, či vůbec sociální, technickou a ekonomickou úroveň země, se projevuje také v jedné ze základních zásad ekologického zemědělství – **zásadě flexibility**, čili pružnosti, která je zakotvena v čl. 22 NR834/07 a její zařazení mezi obecné zásady ekologického zemědělství vyplývá z čl. 4 písm. d) téhož nařízení. Uplatňování této zásady se děje jak v rámci zásad a pravidel pěstování rostlin, resp.

rostlinné produkce, chovu zvířat, čili živočišné produkce, zpracování, skladování a přepravy bioproduktů či výkonu kontroly a dozoru.

O významu zásad v právním řádu snad není v současnosti pochyb, přestože před deseti lety by tomu tak ještě nebylo. Zásady dnes představují hlavní ideje sloužící nejen jako východiska právní úpravy a jejího jednotného pojetí, ale odráží i tendence žádoucího vývoje v této oblasti a zákonodárce by měl v jejich duchu vykonávat legislativní činnost. Slouží také jako interpretační pravidla pro aplikační praxi a jsou významným pomocníkem při aplikaci per analogiam. Jedná se tak o obecné postuláty, které vyjadřují potřebu, účel a také cíle dané právní úpravy.

Čtenář by nyní očekával pravděpodobně rozsáhlý rozbor zásad platných pro ekologické zemědělství a vycházejících buď obecně ze zásad práva životního prostředí, nebo ze zásad pro ekologické zemědělství zcela typických. Je pravdou, že většina zásad ekologického zemědělství vychází ze zájmu na ochraně přírody a krajiny, z šetrného přístupu k půdě a z odpovědnosti za situaci na zemědělských pozemcích vůči budoucím generacím. Jedná se tak výslovně o zásadu integrace ochrany životního prostředí, zásadu únosného zatížení území, zásadu ekonomické stimulace, zásadu nejvyšší hodnoty a nejvyšší možné ochrany, zásadu prevence, předběžné opatrnosti, komplexnosti, zásadu přípustné míry znečišťování ŽP a zásady vztahující se specificky k půdě, čili zásadu ochrany ekologických funkcí půdy, racionálního hospodaření s půdou a na půdě, či zvýšené ochrany některých, produkčních, částí půdy. Já bych se však ráda zaměřila na výše zmíněnou **zásadu flexibility a její konkrétní projev v praxi**, kterým je institut ekologického zemědělství, jenž můžeme souhrnně nazvat jako **výjimky z pravidel ekologického zemědělství, tedy výjimečná pravidla produkce**.

Výjimky v ekologickém zemědělství

Právní úprava výjimek z pravidel ekologického zemědělství je upravena rámcově v čl. 22, čl. 27 odst. 7 písm. b) NR834/07, v podrobnostech dále zásadně v čl. 39-56 NK889/08 a z pohledu specifické národní úpravy je doplněna regulací v § 9 zákona č. [242/2000](#) Sb. Svou neméně významnou roli, a to z pohledu aplikační praxe, má *Metodický pokyn MZe č. 4/2012, kterým se stanovují specifická pravidla pro udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství na použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu a Metodický pokyn MZe č. 5/2012, kterým se stanovují specifická pravidla pro udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství*.

Jak je již naznačeno výše, smyslem výjimek je přizpůsobit normy a požadavky ekologického zemědělství zejména místním podnebným nebo zeměpisným podmínkám, zvláštním chovatelským postupům a stupni rozvoje ekologických podniků. Tyto faktory mohou totiž zpomalit vývoj ekologického zemědělství a potřeba výjimek je tak velmi žádoucí. Např. ekozemědělci v oblastech méně příznivých pro ekologické zemědělství by nedokázali splnit přísné podmínky tohoto typu hospodaření, které jsou jinak vyžadované právními předpisy.

Dle znění evropských nařízení můžeme rozlišovat výjimky, které může osoba podnikající v ekologickém zemědělství využívat již za splnění v NK889/08 stanovených podmínek a které se projevují nedodržováním standartních pravidel ekologického zemědělství ve směrech předpokládaných nařízením, jejichž splnění kontroluje kontrolní subjekt, a výjimky, u nichž je potřeba zvláštní povolení, resp. udělení výjimky, od příslušného orgánu. Udělování výjimek by mělo být dle bodu (21, 22) Preambule NR834/07 omezeno jen na odůvodněné případy a měly by plnit funkci mezního opatření využívaného jen ojediněle, a to mj. z důvodu zachování důvěry spotřebitelů v produkty pocházející z ekologického zemědělství. Výjimky se proto redukují na minimum, jsou časově omezené a poskytují se pouze v případech uvedených v čl. 22 NR834/07. Mohou být uděleny jak v přechodném období ekozemědělce, tak i po něm.

Pravomoc udělit výjimku je pak českým zákonem o ekologickém zemědělství svěřena **Ministerstvu zemědělství a Ústřednímu a kontrolnímu zkušebnímu ústavu zemědělskému**, který povoluje výjimky pro použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu. Před 1. 1. 2010 udělovaly výjimky kontrolní subjekty působící v ekologickém zemědělství, toto však změnil čl. 27 odst. 7 písm. b) NR834/07 a to hlavně z důvodu jednotného výkladu nařízení a přístupu k výjimkám.

Výjimky jsou udělované ve **správním řízení** formou **správních rozhodnutí**. Na jejich udělení není právní nárok. Od 1. 1. 2012 jsou zpoplatněny částkou 1000 Kč, od níž je osvobozeno pouze udělení výjimky na použití neekologického osiva a sadby brambor a výjimky v případě katastrofických událostí.

Výjimky udělované ministerstvem zemědělství

Ministerstvo zemědělství si může při udělování výjimek vyžádat odborné stanovisko kontrolního subjektu, který vykonává u příslušné osoby podnikající v ekologickém zemědělství požadující udělení výjimky kontrolní činnost. Ministerstvo zemědělství povoluje výjimky v následujících případech.

- *Zásahy na zvířatech - Odrohování nebo tlumení růstu rohů skotu; Odrohování nebo tlumení růstu rohů koz; Kupírování ocásků u ovcí; Kupírování ocásků a ořezávání zubů selatům, krácení zobáků drůbeží.* Více viz níže.
- *Vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích.* Více viz níže.
- *Katastrofické události.* Více viz níže.
- *Nákup zvířat na ekologickou farmu (resp. přivedení zvířat z konvenční farmy), který se řídí čl. 9, čl. 38, čl. 42 NK889/08.*
- *Souběžná produkce stejného živočišného druhu, která se řídí čl. 40 odst. 2 NK889/08.* Pozn. Na souběžnou produkci stejného rostlinného druhu se dle čl. 40 odst. 1 nežadá výjimka na Ministerstvo zemědělství, ale musí být provozována v souladu s podmínkami stanovenými v odst. 1. Jedná se tedy o projev realizace výjimky bez nutnosti povolení od příslušného orgánu.
- *Použití syntetických vitaminů A, D, E pro přežvýkavce, které se řídí přílohou VI, částí I. a) NK889/08.*
- *Povolení složek potravin zemědělského původu nezískaných z ekologického zemědělství, které se řídí čl. 29 odst. 1 NK889/08.*

Pro představu podmínek nutných k udělení výjimky bych alespoň některé blíže rozebrala.

Zásahy na zvířatech - Odrohování nebo tlumení růstu rohů skotu; Odrohování nebo tlumení růstu rohů koz; Kupírování ocásků u ovcí; Kupírování ocásků a ořezávání zubů selatům, krácení zobáků drůbeží.

Cílem této výjimky je postupně minimalizovat zásahy na zvířatech. Právní oporou pro udělování této výjimky je čl. 18 odst. 1 NK889/08, dle kterého se v ekologickém zemědělství „*pravidelně neprovádějí operace, jako je připevňování gumových kroužků na ocasy ovcí, krácení ocasů, ořezávání zubů a zobáku nebo odnímání rohů. Nicméně některé z těchto operací mohou být v jednotlivých případech povoleny příslušným orgánem z důvodů bezpečnosti, nebo pokud mají za cíl zlepšit zdraví, životní podmínky či hygienu zvířat. Utrpení zvířat se omezuje na minimum pomocí vhodné anestézie a/nebo analgetik, přičemž operace provádí kvalifikovaný personál, a to pouze v nejvhodnějším věku zvířat.*“

V případě odrohování skotu nebo koz se posuzuje při udělení výjimky věková kategorie, tedy zda se jedná o telata, dospělý skot, kůzlata, dospělé kozy a kozy. Pro provedení tohoto zákroku je nejvhodnějším stářím věk do 4 týdnů, který vychází z § 7 odst. 3 písm. b) zákona č. [246/1992 Sb.](#), na

ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. V případě starších zvířat, tj. dospělých, se udělují výjimky individuálně na každý kus. Tyto zákroky mohou být provedeny pouze za použití vhodné anestezie a může je provést pouze osoba odborně způsobilá podle § 59 zákona č. [166/1999](#) Sb., veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů. Odrohování musí proběhnout v souladu s oběma zákony, tedy jak se zákonem na ochranu zvířat proti týrání, tak s veterinárním zákonem.

Cílem omezení kupírování ocásků u ovcí je minimalizovat kupírování jatečných jehňat a zcela zakázat kupírování jehňat starších 8 dnů. Posuzovanými kritérii k udělení výjimky je:

- účel chovu, kdy u jatečných zvířat není kupírování dovolené vůbec a naopak u zvířat určených k chovu nebo plemenitbě ano, a
- stáří 8 dnů, tzn. později kupírování nelze provést.

Opět musí být zákrok proveden v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání a s veterinárním zákonem.

Vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích

Tato výjimka směřuje k umožnění zapojení malých zemědělských podniků s chovem skotu do ekologického zemědělství. Právní ukotvení pro udělení této výjimky se nachází v čl. 39 NK889/08, podle něž je možné povolit vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích, není-li možné ho chovat ve skupinách vyhovujících jeho etologickým potřebám a to za podmínky, že má skot dle čl. 14 odst. 2 NK889/08 během období pastvy přístup na pastviny či minimálně dvakrát v týdnu přístup na otevřená prostranství, není-li pastva možná. Pod pojmem malý zemědělský podnik je třeba rozumět takový, který nechová více než 20 kusů dojnic nebo krav bez tržní produkce mléka a zároveň ne více než 50 kusů všech kategorií skotu.

Katastrofické události

Touto výjimkou je umožněno osobám podnikajícím v ekologickém zemědělství překonat škody způsobené přírodními či jinými katastrofickými událostmi, aniž by musely ukončit svou činnost v ekologickém zemědělství. Právním základem je čl. 47 NK889/2008.

K žádosti o udělení výjimky tohoto typu musí žadatel doložit přesvědčivé důkazy o rozsahu a místě katastrofy, která postihla jeho podnik. Jedná se např. o fotodokumentaci s popisem rozsahu škod, specifikaci celkových potřeb obnovy hospodaření, vyjádření místní samosprávy, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru, Českého hydrometeorologického ústavu, Krajské veterinární správy apod. V žádosti je vhodné uvést časový plán obnovy ekologického režimu hospodaření po katastrofě, popis dočasných opatření za účelem pokračování v ekologickém zemědělství a požadovanou dobu platnosti výjimky. Mimo tuto individuální výjimku, o kterou musí žadatel zažádat, je možné také povolení plošné generální výjimky v situacích, kdy se jedná o katastrofické události velkého rozsahu, jako povodně, klimatické extrémny či nebezpečné nákazy.

Procesní aspekty udělování výjimek

Osoba podnikající v ekologickém zemědělství musí podat *žádost u udělení výjimky*, mimo výjimky, které nepotřebují povolení a stačí splnění NK889/08 stanovených podmínek (jedná se např. o souběžnou produkci rostlinné výroby dle čl. 40 odst. 1; konvenční koně neurčené k produkci masa, případně mléka; koupi zvířat narozených na jiné farmě v přechodném období, která musí na nové farmě projít minimálním přechodným obdobím dle čl. 38; nákup zvířat mimo ekologický chov k utváření nového stáda dle čl. 9 odst. 2 či v případě splnění základního procenta, tedy do 10 %, resp.

20 % samic základního stáda, nebo max. 1 zvířete u malých jednotek, obnovy stáda dle čl. 9 odst. 3).

Náležitosti žádosti se liší dle požadované výjimky. Obecně se jedná o:

- registrační číslo hospodářství;
- kolek v hodnotě 1000 Kč, vyjma výše uvedených výjimek, které jsou od poplatku osvobozeny;
- předmět žádosti, např. nákup konvenčních krmiv, konvenčních zvířat, provedení kupírování;
- odůvodnění nezbytnosti konkrétní výjimky, např. proč je nezbytné provádět zvířatům zásahy způsobující utrpení či důvod nákupu konvenčních zvířat;
- přílohy žádosti, jako doklad o provádění státem schváleného nebo financovaného výzkumu, u něž je potřeba souběžné produkce stejného druhu hospodářských zvířat, stanovisko příslušného kontrolního subjektu či v případě výjimky udělené k „Povolení složek potravin zemědělského původu nezískaných z ekologického zemědělství“ kontakty na všechny dodavatele nebo výrobce dané složky v EU s potvrzením, že složku neprodukují v ekologickém zemědělství nebo že ji nemají v dostatečném množství nebo požadované jakosti.

Podepsanou písemnou žádost se všemi náležitostmi zašle žadatel na Ministerstvo zemědělství poštou. V případě naléhavého udělení výjimky je možné její naskenování a odeslání online s dodatečným zasláním písemného originálu.

Ministerstvo zemědělství posoudí žádost v souladu s čl. 22 NR834/07 a se zákonem č. [500/2004](#) Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen SŘ) a do 30 dnů od doručení žádosti *rozhodne o udělení nebo zamítnutí výjimky*. V případě neúplnosti žádosti vyzve Ministerstvo zemědělství žadatele k jejímu doplnění. Nebude-li doplněna ve stanovené lhůtě, bude řízení o udělení výjimky dle § 66 SŘ *zastaveno*. Proti rozhodnutí o udělení nebo zamítnutí výjimky může žadatel do 15 dnů od doručení rozhodnutí podat *rozklad*, a to k rozkladové komisi Ministerstva zemědělství.

Platnost udělené výjimky je zpravidla ode dne doručení na Ministerstvo zemědělství, nejdéle však na 5 let. V případě výše jmenovaných katastrof je platnost výjimky na dobu přiměřenou rozsahu katastrofy; v případě nákupu konvenčních zvířat na ekologickou farmu zpravidla do 31. 12. příslušného kalendářního roku. U souběžné produkce stejného živočišného druhu po dobu trvání výzkumu a vzdělávání, avšak maximálně na dobu 1 roku.

Výjimky udělované Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský uděluje, jak je již výše uvedeno, výjimky pro použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu. Co se považuje za *osivo a vegetativní rozmnožovací materiál* definuje zákon č. [219/2003](#) Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský je zvláště vhodný k udělování tohoto typu výjimek a to proto, že je již od roku 2004 na základě § 13 odst. 4 tohoto zákona správcem elektronické databáze osiv a odrůd, jejichž rozmnožovací materiál získaný z ekologického zemědělství je dostupný na území ČR.

Cílem udělování této výjimky je použití konvenčního osiva a sadby, pokud je jejich ekologická varianta nedostupná. O tuto výjimku může osoba podnikající v ekologickém zemědělství zažádat jen tehdy, nevyskytuje-li se ke dni podání žádosti daný druh konvenčního osiva, směsi osiv nebo sadbových brambor v databázi ekologických osiv, kterou vede Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Právní oporu je možné nalézt v čl. 45 NK889/08. Tato osiva a vegetativní rozmnožovací materiál je tak možné používat v období přechodu na ekologické zemědělství a i po něm. V případě osiv a sadbových brambor se výjimky udělují za splnění podmínek obsažených v čl. 45 odst. 2 až 9.

Procesní aspekty udělování výjimek

Žádost o udělení výjimky je nutné podat před plánovaným termínem výsevu nebo výsadby v období pro nákup osiv a sadbových brambor. Žádost se vyplňuje na příslušném formuláři, který je ke stažení online, nebo přes Portál farmáře a poté je zasílána datovou schránkou s elektronickým podpisem. Je možné ji také vytisknout a poslat poštou. V případě akutní potřeby udělení výjimky, jako např. poškození porostu nepříznivými povětrnostními podmínkami či zničení porostu, je možné spojit se s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským telefonicky a domluvit se na postupu. Použití formuláře není povinné, avšak poté musí žádost splňovat podmínky § 9 odst. 3, 5 zákona č. [242/2000](#) Sb., o ekologickém zemědělství a obecné podmínky podání dle SŘ.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský posoudí žádost v souladu s čl. 22 NR834/07 a SŘ. Do 30 dnů od obdržení žádosti, tj. přijetí na podatelnu, *rozhodne o udělení nebo zamítnutí výjimky*. Rozhodnutí se zasílá žadateli poštou, nebo datovou schránkou. Neobsahuje-li žádost všechny náležitosti, bude žadatel písemně vyzván k jejich doplnění a to ve lhůtě stanové Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským. Nedoplní-li žadatel náležitosti žádosti, správní řízení ve věci udělení výjimky bude zastaveno. Žadatel má možnost se proti rozhodnutí o udělení či neudělení výjimky odvolat na Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství, a to ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení a to prostřednictvím Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského.

Závěr

Udělování výjimek, ať už Ministerstvem zemědělství nebo Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským, či dokonce využití možnosti striktně nedodržovat pravidla ekologického zemědělství za splnění podmínek stanovených v nařízeních považují za velmi důležitý projev zásady pružnosti v ekologickém zemědělství, bez níž by nemohlo ekologické zemědělství fungovat na základě unijně harmonizovaných pravidel této oblasti. Místními, přírodními, podnebnými, organizačními, ekonomickými rozdíly se vyznačují nejen jednotlivé členské státy, ale i různé lokality jednoho státu. **Je-li obecným cílem a snahou podpora a rozvoj ekologického zemědělství, je nutná existence možnosti slevit z přísných pravidel ekologického zemědělství nastavených evropskými předpisy a tím je právě udělování, resp. využívání výjimek.**

Pozn. V roce 2010 bylo uděleno 350 výjimek z ekologického zemědělství s tím, že se předpokládá obdobný počet udělených výjimek i v letech následujících.

Kateřina Čerešňáková,
studentka Právnické fakulty Masarykovy univerzity

Zdroje:

- Pracovní verze diplomové práce na téma „Ekologické zemědělství - právní aspekty“,

zpracovaná na právnické fakultě Masarykovy univerzity. Autor: Kateřina Čerešňáková

- Damohorský, M. a kol. Právo životního prostředí. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 678 s. ISBN 978-80-7400-338-7.
- Důvodová zpráva k zákonu č. [344/2011](#) Sb., kterým se mění zákon č. [242/2000](#) Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. [368/1992](#) Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [634/2004](#) Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: CODEXIS ACADEMIA [právní informační systém]. ATLAS Consulting [cit. 4. 3. 2014]
- Dvorský, J., Urban, J. Základy ekologického zemědělství, podle Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a Nařízení Komise (ES) č. 889/2008 s příklady. 1. vyd. Brno: ÚKZUZ ve spolupráci s MZe ČR a Zera Náměšť nad Oslavou, 2011, 112 s. ISBN 978-80-7401-051-4.
- Ministerstvo zemědělství. Metodický pokyn č. 4/2012 In: Metodické pokyny pro ekologické zemědělství [online], KEZ, o. p. s., publikováno 2. 1. 2014, s. 23-31 [cit. 19. 2. 2014]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).
- Ministerstvo zemědělství. Metodický pokyn č. 5/2012 In: Metodické pokyny pro ekologické zemědělství [online], KEZ, o. p. s., publikováno 2. 1. 2014, s. 32-58 [cit. 19. 2. 2014]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).
- Pekárek, M. a kol. Právo životního prostředí. 1. díl. 2. přepracované vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 323 s. ISBN 978-80-210-4926-0.
- V textu zmíněné právní předpisy.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)